

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. (8 5) 203 4407,

faks. (8 5) 203 4692, el. p. info@enmin.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠILUMOS ŪKIO ĮSTATYMO NR. IX-1565 1, 2, 3, 7, 8, 9, 10, 10¹, 12, 15, 17, 20, 22, 30, 32, 34, 35, 36, 37 STRAIPSNIŲ, AŠTUNTOJO IR VIENUOLIKTOJO SKIRSNIŲ PAVADINIMŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 8², 10², 29¹ STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO PROJEKTO PAKARTOTINIO TEIKIMO

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, įvertinusi Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2022 m. lapkričio 22 d. išvadoje Nr. NV-3332 pastabas, pakartotinai teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei svarstyti Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 1, 2, 3, 7, 8, 9, 10, 10¹, 12, 15, 17, 20, 22, 30, 32, 34, 35, 36, 37 straipsnių, aštuntojo ir vienuoliktojo skirsnių pavadinimų pakeitimo ir Įstatymo papildymo 8², 10², 29¹ straipsniais įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas).

Įstatymo projektą paskatino parengti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021–2024 metų teisėkūros plane nurodytas pavedimas – Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatyme numatyti pakeitimus, skatinančius ilgalaikį šilumos tiekimo sistemų planavimą ir motyvacines priemones investicijoms, susijusioms su šilumos tiekimo sistemų dekarbonizacija, šilumos vartojimo efektyvumo didinimu, šilumos vartojimo paklausos ir šilumos nuostolių sumažinimu, taip pat siekiant spręsti kitas šilumos ūkio sektoriaus faktinės situacijos neatitiktis esamam teisiniam reguliavimui.

Teikiame apibendrintą informaciją apie Įstatymo projektu sprendžiamas problemas, siūlomas problemų sprendimo priemones, priemonių kaštus ir naudą visuomenei:

I. Sprendžiama problema	<p>Šiuo metu galiojančio Šilumos ūkio įstatymo (toliau – Įstatymas) nuostatos neviseškai aiškiai reglamentuoja kintančią šilumos ūkio sektoriaus veiklą, todėl Įstatymo projektu siekiama:</p> <ul style="list-style-type: none">- aiškiau apibrėžti Įstatymo projekte vartojamas sąvokas;- praplėsti vietos savivaldos įtaką planuojant šilumos ūkio plėtrą ir investicijas;- nustatyti reikalavimus šilumos tiekėjo rengiamam dešimties metų šilumos ūkio plėtros investiciniam planui;- skatinant šilumos tiekimo sistemų dekarbonizaciją, spręsti atliekinės šilumos supirkimo klausimus, tobulinti šilumos supirkimo iš nepriklausomų šilumos gamintojų veiklos teisinį reglamentavimą;- nustatyti pastato šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojo (eksploatuotojo) veiklos kriterijus, užtikrinant pastato šildymo ir karšto
-------------------------	--

	<p>vandens sistemos prižiūrėtojų veiklos kokybę, sprendžiant atsakomybės, kontrolės, įpareigojimų vykdymo, poveikio priemonių taikymo, sankcijų už veiklos pažeidimus skyrimą;</p> <p>-įtvirtinti naujus šilumos kainodaros principus;</p> <p>- įtvirtinti šilumos ūkio valdymo perdavimo teisinį reguliavimą;</p> <p>- atlikti kitus teisinio ir redakcinio pobūdžio pakeitimus.</p>
II. Siūlomos priemonės	<p>Aiškiau apibrėžiamos Įstatymo projekte vartojamos sąvokos.</p> <p>Vietos savivaldai nustatoma galimybė ilgesniam laikotarpiui pagal nurodytus principus planuoti šilumos ūkio tvarią plėtrą, rengiant 10 metų šilumos ūkio specialųjį planą. Jame nustatomos priemonės, kuriomis savivaldybės užtikrins atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimą, nustatys šilumos tiekimo sistemų ir šilumos gamybos plėtros bei modernizavimo priemones, jų įgyvendinimo terminus, lėšų poreikį ir šaltinius. Taip pat turės būti pateikiami principiniai techniniai sprendimai dėl kiekvienai teritorijai nustatytų alternatyvių energijos ar kuro rūšių naudojimo, kad būtų patenkinami šios teritorijos vartotojų šilumos poreikiai.</p> <p>Nustatomi reikalavimai šilumos tiekėjo rengiamam dešimties metų šilumos ūkio plėtros investiciniam planui, pagal kurį turės būti vykdomos energijos išteklių poreikių prognozės, nustatomas naujų šilumos gamybos įrenginių poreikis, prioritetą teikiant šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) emisijas mažinančioms technologijoms, numatomos priemonės šilumos suvartojimo paklausos mažinimui, efektyvumo didinimui, tiekimo patikimumo ir konkurencijos didinimui, galimų atsinaujinančių energijos išteklių, šilumos talpyklų, atliekinės šilumos panaudojimo šaltiniai bei jų integravimo būdai ir priemonės.</p> <p>Nustatoma atliekinės šilumos, išskyrus pagamintą bendros šilumos ir elektros energijos gamybos (kogeneracijos) būdu ir (ar) deginant komunalines atliekas, supirkimo ir panaudojimo tvarka sudarys lankstesnes sąlygas šios atliekinės šilumos panaudojimui, skatinant šilumos gamybos dekarbonizaciją ir efektyvų šilumos vartojimą.</p> <p>Nustatomas nepriklausomiems šilumos gamintojams privalomos šilumos gamybos kainodaros taikymas 5 metų laikotarpiui nuo šilumos reguliuojamos kainodaros taikymo pradžios, taip pat apibrėžiama nauja dalyvavimo šilumos aukcionuose tvarka.</p> <p>Nustatomi pastato šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojo (eksploatuotojo) veiklos kriterijai, užtikrinant pastato šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojų veiklos kokybę, sprendžiant atsakomybės, kontrolės, įpareigojimų vykdymo, poveikio priemonių taikymo, sankcijų už veiklos pažeidimus skyrimą.</p> <p>Įtvirtinami nauji šilumos kainodaros principai, skatinantys investicijas į inovacijas ir šilumos tiekimo sistemų modernizavimą, šilumos tiekimo įmonių paslaugų plėtrą, bei sudarantys nediskriminacinę aplinką visiems tiekiamos šilumos rinkos dalyviams, pagrįstomis būtinosiomis sąnaudomis užtikrinti patikimą ir kokybišką šilumos tiekimą šilumos vartotojams.</p> <p>Įtvirtinama galimybė šilumos ūkio valdymą perduoti koncesijos, viešojo pirkimo–pardavimo ar pirkimo–pardavimo sutarties pagrindu.</p> <p>Atlikti kiti teisinio ir redakcinio pobūdžio pakeitimai.</p>
III. Priemonių kaštai	<p>Įstatymo projekto nuostatomis įgyvendinti papildomų valstybės ir (ar) savivaldybių biudžetų lėšų nereikės.</p>

IV. visuomenei	<p>Priėmus Įstatymo projektą būtų užtikrinta šilumos ūkio sektoriaus tvari plėtra, skatinant šilumos tiekimo sistemų dekarbonizaciją, jų efektyvumo didinimą, pagrįstą investicijų planavimą.</p> <p>Įtvirtinus naujus šilumos kainodaros principus, skatinančius investicijas į inovacijas ir šilumos tiekimo sistemų modernizavimą, efektyvių, tvarių technologiškai pažangių šilumos tiekimo sistemų plėtrą bei sudarančius nediskriminacinę aplinką visiems šilumos ūkio rinkos dalyviams, būtų įgyvendintas Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos įgyvendinimo priemonių plane nustatytas tikslas – mažinti nacionalinio reguliuotojo tikrinamų ir vienasmeniškai nustatomų šilumos kainų kiekį.</p> <p>Įtvirtinus papildomas nuostatas pastato šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojų veiklos kokybei gerinti, nustatant atsakomybės, kontrolės, įpareigojimų vykdymo, poveikio priemonių taikymo, sankcijų už veiklos pažeidimus skyrimą, tikimasi efektyvesnės veiklos ir kylančių ginčų mažėjimo.</p> <p>Šilumos ūkio valdymo perdavimas koncesijos, viešojo pirkimo–pardavimo ar pirkimo–pardavimo sutarties pagrindu leis tinkamai įvertinti numatomus šilumos ūkio valdymą perimsiančius asmenis, numatomo projekto techninius, teisinius ir finansinius aspektus, skaidriai pasirinkti asmenį, o vėliau, sudarius su juo sutartį, teisės aktų nustatyta tvarka vykdyti jo šilumos ūkio valdymo kontrolę ir priežiūrą, siekiant tinkamai vykdyti koncesijos, viešojo pirkimo–pardavimo ar pirkimo–pardavimo sutartyje numatytus įsipareigojimus. Tikimasi, kad šis pakeitimas išspręs problemas, su kuriomis jau susidūrė savivaldybių institucijos išnuomodamos, o paskui perimdamos turtą, ir ateityje šių problemų pavyks išvengti.</p> <p>Kiti Įstatymo projekto nuostatomis įtvirtinami pakeitimai šilumos ūkio sektoriaus rinkos dalyviams padės aiškiai ir nedviprasmiškai suprasti šilumos ūkio teisinio reguliavimo aspektus.</p> <p>Siūloma, kad įstatymas įsigaliotų 2023 m. liepos 1 d.</p>
-------------------	--

Išsamesnė informacija apie Įstatymo projektą pateikta Įstatymo projekto aiškinamajame rašte.

Priėmus Įstatymo projektą neigiamų pasekmių nenumatoma.

Įstatymo projektas neprieštarauja Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai ir Europos Sąjungos teisės aktams. Įstatymo projektas įgyvendina Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“, priemonę Nr. 6.2.7, kuria numatyta priimti Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo įstatymą, skatinantį ilgalaikį centralizuoto šilumos tiekimo sistemų planavimą ir motyvacines priemones investicijoms, susijusioms su centralizuoto šilumos tiekimo sistemų dekarbonizacija, šilumos vartojimo efektyvumo didinimu, šilumos vartojimo paklausos ir šilumos nuostolių mažinimu.

Įstatymo projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“, reikalavimus.

Vadovaujantis Europos Sąjungos reikalų koordinavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 9 d. nutarimu Nr. 21 „Dėl Europos Sąjungos reikalų koordinavimo taisyklių patvirtinimo“, 79 punktu, 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvos (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją

atitikties lentelė paskelbta Lietuvos narystės Europos Sąjungoje informacinėje sistemoje (LINESIS).

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 6 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, atliktas Įstatymo projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas.

Vadovaujantis Ūkio subjektų administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 11 d. nutarimu Nr. 4 „Dėl Ūkio subjektų administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo metodikos patvirtinimo“, atlikta Ūkio subjektų administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo pinigine išraiška skaičiuoklė.

Taip pat atliktas numatomo teisinio reguliavimo poveikio korupcijos mastui (antikorupcinis) vertinimas.

Įstatymo projektas buvo du kartus teikiamas suinteresuotiems asmenims išvadoms gauti ir viešai skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS). Pateiktos suinteresuotų asmenų išvados dėl Įstatymo projekto keletą kartų buvo aptariamose organizuojamuose pasitarimuose su pastabas teikusiais asmenimis. Konkretūs šilumos ūkio sektoriaus teisinio reguliavimo klausimai buvo aptariami papildomų pasitarimų metu tiek su šilumos rinkos dalyvių atstovais, tiek su Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos specialistais. Įvertinus Aplinkos ministerijos nuostatas dėl apsirūpinimo geriamuoju vandeniu karštam vandeniui ruošti, buvo nutarta šiuo aspektu esamo teisinio reguliavimo nekeisti. Įvertinus priešingas ir kategoriškas suinteresuotų asmenų pozicijas dėl tam tikrų Įstatymo projekto nuostatų, kurios buvo teikiamos pirminiame Įstatymo projekte išvadoms gauti, buvo nuspręsta šių nuostatų Įstatymo projekte atsisakyti. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad derinimo metu buvo gautos daugelio suinteresuotų asmenų pastabos ir pasiūlymai, kurie nėra susiję su keičiamo Įstatymo projekto objektu ir (ar) neatitinka siūlomos Šilumos ūkio įstatymo koncepcijos, todėl atitinkamai šių pastabų vertinimas neįtrauktas į derinimo pažymą. Kitos suinteresuotų asmenų pateiktos pastabos ir pasiūlymai įvertinti teikiamame Įstatymo projekte. Gautos Vyriausybės Teisės grupės pastabos įvertintos teikiamame Įstatymo projekte. Pastabos, į kurias neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies, įvertintos derinimo pažymoje.

Tarpinstitucinio pasitarimo metu gautos pastabos įvertintos teikiamame Įstatymo projekte.

Įstatymo projektas ir jo lydimieji dokumentai skelbiami Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Įstatymo projektą parengė Energetikos ministerijos Energetikos konkurencingumo grupės (vadovas Karolis Švaikauskas, tel. +370 670 39 352, el. p. karolis.svaikauskas@enmin.lt) patarėja Vida Dzermeikienė, tel. +370 658 42 175, el. p. vida.dzermeikiene@enmin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 1 lapas.
2. Įstatymo projektas, 17 lapų.
3. Įstatymo projekto lyginamasis variantas, 20 lapų.
4. Įstatymo projekto aiškinamasis raštas, 15 lapų.
5. Įstatymo projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma, 3 lapai.
6. Įstatymo projekto antikorupcinio vertinimo pažyma, 4 lapai.
7. Ūkio subjektų administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo pinigine išraiška skaičiuoklė, 26 lapai.
8. 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvos (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją ir nacionalinių teisės aktų atitikties lentelė, 6 lapai.
9. Derinimo pažyma, 27 lapai.

Energetikos ministras

Dainius Kreivys

V. Dzermeikienė, tel. +370 658 42 175, el. p. vida.dzermeikiene@enmin.lt